

MANS: Vlada i dalje bez odgovora kome treba drugi blok

Komentari (2)

Deficit električne energije više nije zvanično opravdanje za izgradnju drugog bloka termoelektrane (TE), što se može vidjeti iz finalnog dokumenta Detaljnog prostornog plana (DPP) za novu TE u Pljevljima koji je Vlada usvojila na sjednici održanoj sredinom maja. Pored toga, Vlada je korigovala i podatke o stvarnim rezervama uglja, ali dokument i dalje obiluje nepotpunim i manipulativnim podacima koji ne daju odgovor na pitanje u čijem interesu je izgradnja drugog bloka TE u Pljevljima, navodi se u saopštenju MANS-a.

MANS, logo

Saopštenje:

Vlada je na sjednici održanoj 18. maja ove godine donijela odluku o usvajanju DPP-a za TE Pljevlja, ali uz planski dokument nije objavila Stratešku procjenu uticaja (SEA) na životnu sredinu, koja je trebalo da pokaže stvarne razmjere uticaja nove TE ne samo na životnu sredinu, već naročito na zdravlje ljudi. Javna rasprava za DPP i SEA održana je u maju prošle godine, a Vlada je planski dokument usvojila na poslednjoj sjednici koju je održala, prije nego što su u njen sastav ušli predstavnici opozicije.

Ključni Vladin argument da je izgradnja novog termoenergetskog objekta potrebna zbog deficita električne energije sada je eliminisan iz planskog dokumenta, što se vjerovatno može dovesti u vezu sa oštrim kritikama koje je stručna i laička javnost upućivala s tim u vezi. Crna Gora već duže nema problem sa deficitom električne energije, posebno otkako Kombinat aluminijuma Podgorica, kao najveći potrošač, nabavlja struju iz okruženja, a ne od državne Elektroprivrede Crne Gore (EPCG).

Vlada u usvojenom DPP kao razloge za opravdanost izgradnje nove TE i dalje navodi obezbjeđenje energetske nezavisnosti države, stabilnost energetskog sistema i poboljšanje sigurnosti snabdijevanja potrošača, ali kao osnovni sada dodaje „regulisanje emisije štetnih gasova“. Međutim, ostalo je nejasno kako se namjerava regulisati emisija štetnih gasova, jer je još otvoreno pitanje da li će odvod dimnih gasova biti preko postojećeg ili novog dimnjaka, odnosno preko rashladnog tornja, što je rješenje koje stručnjaci ne preporučuju zbog specifične klime u pljevaljskoj kotlini.

Pored toga, podaci o stvarnim rezervama uglja u pljevaljskom basenu su korigovani, pa se umjesto ranijih 164 miliona tona eksploatacionih rezervi sada navodi 84 miliona tona. Međutim, i taj podatak je manipulativan, jer se u baznim studijama koje su bile osnov za izradu DPP pominje količina od 73 miliona tona, u koju su uračunate i ekonomski isplative i ekonomski neisplative rezerve uglja.

MANS je ranije izračunao da su stvarne isplative rezerve uglja u užem pljevaljskom na nivou od oko 50 miliona tona, pa kada se uračuna rad postojeće termoelektrane, uglja ima dovoljno za oko 20 godina rada novog bloka. Ta projekcija je zasnovana na ponudi češke kompanije Škoda Praha, koja bi gradila blok snage 254 MW, a ono što je posebno indikativno u usvojenom DPP-u jeste činjenica da se otvara prostor za gradnju TE snage 220 do 300 MW, što znači da bi za blok snage 300 MW bilo potrebno znatno više uglja.

Takođe, u usvojenom DPP-u prvi put je prikazana procjena osnovnih i povezanih ulaganja i to u iznosu od 424 miliona eura, od čega 366 miliona za izgradnju drugog bloka, 30 miliona za transport i deponovanje pepela i šljake na deponiju Šumani, 13 miliona za rekultivaciju deponije Maljevac, za ulaganja u jezero Borovica 4,1 miliona, te za povezanu infrastrukturu 10,7 miliona (za saobraćajnu i energetsku infrastrukturu 6,3 miliona, za pejzažno uređenje 4,1 miliona i oko 300 hiljada za elektronske komunikacije).

Ipak, ono što je posebno frapantno jeste da su troškovi izgradnje drugog bloka procijenjeni na bazi idejnih rješenja, pa se u tom smislu navodi da je „osnova procjene dobijanje referentnih početnih veličina, na bazi kojih će se graditi model finansiranja buduće izgradnje, koje je kroz adekvatnu tehničko-tehnološku dokumentaciju potrebno verifikovati i korigovati“.

Pored toga, iako se navodi da je za potrebe efikasnog rada nove TE potrebno povezivanje Rudnika uglja sa EPCG ili postojećom TE, u ukupne investicione troškove ponovo nigdje nijesu uračunati izdaci za otvaranje novih rudokopa, troškovi eksploatacije i rekultivacije po tom osnovu, ali ni ulaganja u postojeći blok ili troškovi emisije ugljen dioksida, što sve ukazuje da je Vlada zadržala krajnje neozbiljan pristup prema ovom značajnom investicionom projektu, koji može imati dalekosežne posledice po životnu sredinu i građane.

MANS je ranije izračunao da se ukupni investicioni troškovi za 40 godina rada novog bloka mogu procijeniti na preko milijardu eura, i to ne računajući troškove zdravlja i životne sredine, koje je renomirana međunarodna organizacija Greenpeace još 2013. godine procijenila

na 2,5 milijardi eura.

Kada se zna da će sve ove troškove platiti poreski obveznici Crne Gore, veoma zabrinjava odnos Vlade koja nastavlja sa aktivnostima u vezi realizacije kontroverznog projekta, iako ni do danas nije urađena prava cost benefit analiza, koja bi pokazala da li je projekat izgradnje drugog bloka uopšte isplativ, odnosno da li struja proizvedena u novoj TE može za 40 godina da otplati kompletnu investiciju.